

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 28.08.2023

Kehtib kuni: 28.08.2028

Alus: Avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 8,

Teabevaldaja: Põllumajandus- ja Toiduamet

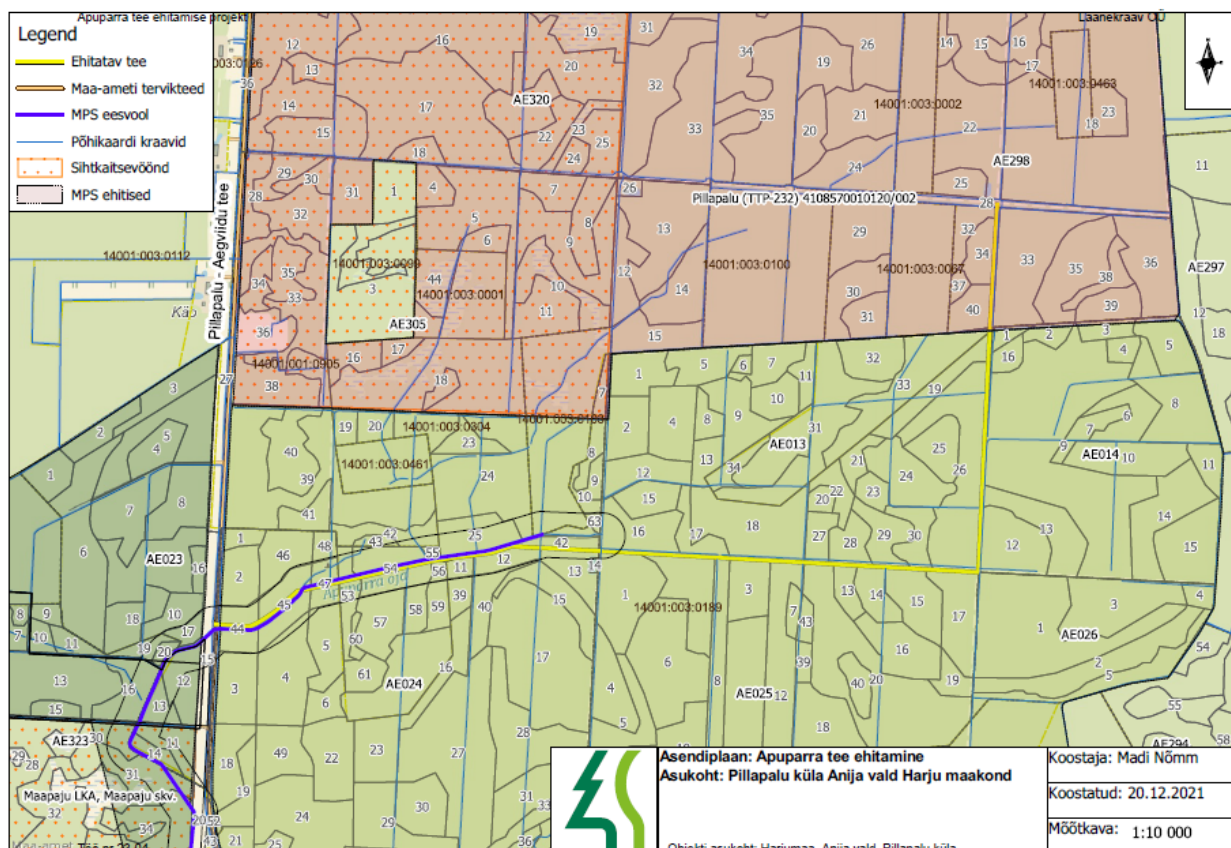
28.08.2023 nr 6.1-7/1650

Maaparanduse ehitusloa andmise keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang ja Natura eelhinnang

1. SISSEJUHATUS

Riigimetsa Majandamise Keskus (registrikood 70004459, aadress Lääne-Viru maakond, Haljala vald, Sagadi küla 45403, edaspidi RMK) esitas 07.06.2023 Põllumajandus- ja Toiduameti (edaspidi PTA) Põhja regioonile ehitusloa taotluse (reg nr 6.1-3/26045) maaparandusehitise ehitamiseks vastavalt OÜ Laanekraav (registrikood 10010206) poolt koostatud ehitusprojektile „Apuparra tee ehitamise projekt“ (versioon V02, töö nr 23-04), toimiku nimi „Apuparra tee ehitus 2022“.

Maaparandussüsteemi teenindav ehitatav Apuparra tee asub Harjumaal Anija vallas Pillapalu külas RMK halduses olevatel katastriüksustel 14001:003:0189, 14001:003:0279, 14001:003:0304 ja 14001:003:0321.

Joonis 1. Apuparra tee ehitamise projekti asendiplaan.

Ehitatav Apuparra tee jääb maaparandusehitistele Niinsoni (TTP-232) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4108570010120/001) ja PILLAPALU, TTP-372 (4108570010120/002). Maaparandusehitised Niinsoni (TTP-232) ja PILLAPALU, TTP-372 on rekonstrueeritud (aastatel 2021-2022) projekti „Aegviidu maaparandusehitiste ja Rekka tee rekonstrueerimise projekt“ (OÜ Laanekraav, töö nr. 20-10) järgi.

Tabel 1. Maaparandusehitiste üldandmed.

Ehitise lühitähis	Maaparandussüsteemi kood	Maaparandusehitised			
		kood	nimetus	eh.tee (km)	hooldatav eesvool (km)
EH1	4108570010120	101	Apuparra tee	2,59	
EH2	4108570010120	001	Niinsoni (TTP-232)		0,92
Kokku				2,59	0,92

Maaparandusehitisel EH2 Niinsoni (TTP-232) 4108570010120/001 tehakse tööd hooldus- ja uuendustööde mahus.

Projekti eesmärk on Apuparra tee ehitamine pikkusega 2,59 km. Vastavalt MaaParS § 4 lg 7 on maaparandussüsteemi teenindav tee maaparandushoiutööde tegemiseks vajalik metsa- ja eratee, mis ei ole määratud avalikuks kasutamiseks. Metsatee on vastavalt EhS § 93 lg 1 riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav tee.

Projektiga kavandatud tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lg 1 loetletud tegevuste hulka, mille korral on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik selle vajadust kaalumata. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 p 8 tuleb anda KMH vajalikkuse eelhinnang sellise tegevuse korral, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti. KeHJS § 11 lg 10 sätestab, kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstavat looduse üksikobjekti, kooskõlastab otsustaja kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu nimetatud kaitstava loodusobjekti valitsejaga.

KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Maaparandusseaduse (edaspidi MaaParS) § 23 lõike 4 kohaselt annab maaparandusehitise ehitusloa PTA. Seega on PTA otsustajaks keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle KeHJS tähenduses.

2. KAVANDATAV TEGEVUS

2.1. Kavandatava tegevuse iseloom ja maht

Kavandatav tegevuseks on Apuparra tee ehitamine pikkusega 2,59 km algusega 1400001 Pillapalu-Aegviidu teelt kuni kvartali AE298 eraldiseni 28, kuhu ehitatakse T-kujuline tagasipöördekoht.

Uurimistööde käigus jõuti järeldusele, et ehitatava Apuparra tee teekraavid ja äravoolukraavid on väga heas seisukorras ning jäävad projekti raames olemasolevasse seisukorda. Uued teekraavid

ehitatakse pikettide vahemikus (7A)-14 ning 19-22. Apuparra tee pk.-st 0 ülesvoolu eesvool 01 (Apuparra oja) ning kuivenduskraav 01 hooldatakse kuni truubini T/12 (eesvoolust ja kraavist eemaldatakse sete).

Tee ehitustööde järjekord:

1. Puittaimestiku raiumine ja kändude juurimine;
2. Tee-elementide mahamärkimine. Mulde profileerimine ja teekraavide settest puhastamine;
3. Truupide ning mahasõidukohtade ehitamine;
4. Mulde planeerimine ja tihendamine;
5. Aukude ja rõõbaste täitmine kruus(liiv)aluses ning teekatte uuendamine koos kastmise ja tihendamisega;
6. Teepeenralt ja teepoolselt kaldalt niitmist takistavate kivide ja kändude kõrvaldamine ning kraavidest voolutakistuste eemaldamine. Kaeve käigus taassettinud kraavilõikude ekspluatatsioonieelne puhastamine;
7. Liiklusmärkide ja signaalpostide paigaldamine, vajadusel materjali juurdeveoteede endise seisukorra taastamine.

Ettevalmistavate tööde käigus raiutakse trassidelt puittaimestik, juuritakse või freesitakse kändud. Ehitatava Apuparra tee trassi laius tee teljest on märgitud tee pikiprofiilile (projekti joonis 2). Puittaimestiku raiumisel ei tohi jätta kände kõrgusega üle 10 cm kuni 30 cm läbimõõduga puittaimestiku korral ning jämedamatel üle 1/3 kännu läbimõõdust. Raiejäätmel paigaldatakse valli taha või veetakse ära (võimalik kasutus - hakkepuu). Juuritud kändud, kivid ja muldeks sobimatu pinnas asetada üle kraavi metsa äärde nii, et ligikaudu iga 20 m järel oleks võimalik ajutise ülepääsu kaudu mahasõita teele. Sette võib paigutada olemasoleva mulde taha, kuid see peab jääma sellest madalamale. Kivide, kändude ja puidu asetamine kraavide või teede muldetesse on keelatud.

Apuparra tee ehituse käigus rajatakse 1,21 km uusi teekraave keskmise kaevemahuga 2,39 m³/m. 0,92 km hooldatakse eesvoolu keskmise kaevemahuga 0,20 m³/m ning hooldatakse 81 m kuivenduskraave keskmise kaevemahuga 0,20 m³/m.

Uued teekraavid ehitatakse sügavusega 1,0-1,2 m, nõlvusega 1:1,5 ja põhja laiusel 0,4 m. Hooldatava eesvoolu keskmine sügavus on 1,8 m, põhja laiusel 0,6 m ja nõlvusega 1:1,5. Hooldatava kuivenduskraavi keskmine sügavus on 1,7 m, põhja laiusel 0,6 m ja nõlvusega 1:1,5.

Veejuhtmetest ülepääsuks ehitatakse 5 uut truupi, 4 truubi rekonstrueeritakse (truupide pikendamine ja otsakute ehitamine) ja 1 truup uuendatakse (kõrguse korrigeerimine ja otsakute ehitamine). Veeviimar 30PT8 ehitatakse pk. 9 eesvoolu suubuva kraavi mulde alla, kus on maapinna madalam koht.

Truupide läbimõõdud on 40, 50, 60 cm ning truubi otsakud – MAOK ja KOK tüüp. Maaparandusehitiste veejuhtmetel rekonstrueeritavate ja ehitatavate truupide põhja kõrgused ehitatakse vastavalt kaevatud kraavide põhja kõrgusele. Truupide andmed ja töömahud ning täpsem info truupide ehitamise ja rekonstrueerimise kohta on projektis.

Maaparandusehitise tee veed suubuvad kraavide ja Niinioni (TTP-232) 4108570010120/001 eesvoolu Apuparra oja kaudu Mustjõkke.

Uurimistööde käigus uuriti olemasolevate tuletõrjete TT1 ja TT2 ning settebasseini SB1 seisukorda objektil. Tuletõrjete TT1 (pk. 9) ja TT2 (pk. 22) on väga heas seisukorras ning hooldust ei vaja. Uurimistööde käigus selgus, et tuletõrjete TT1 juurde on võimalik ehitada pikem mahasõidukoht M2 (L30R10) ning tuletõrjete TT2 ette teenindusplats. Settebassein SB1 Apuparra ojal pk. 7 ja pk. (7A) vahel on samuti heas seisukorras, kuid vajab väikeses mahus settest tühjendamist.

Settebassein on veejuhtme laiendatud või süvendatud lõik, kus oluliselt on suurenenud vooluristlõige. Settebasseini ülesanne on ehitusaegse ja järgnevat aastate sette kinnipüüdmine ja kõrvaldamine hüdrograafilisest võrgust. Settebasseini põhi on 1,0 m sügavam kui veejuhtmel, mis on arvestatud settimisruumiks. Settebasseinid vähendavad setete väljakannet kuivendussüsteemist ning seeläbi parandatakse suublatena toimivate looduslike veekogude vee kvaliteeti. Madalveeperioodil kõrvaldatakse kogunenud sete rajatisest. Rajatavate settebasseinide puhul tuleb pidada silmas, et see tuleb kaevata enne kraavil hoiutööde tegemist ja seda tuleb vastavalt vajadusele tööde käigus puhastada. Settebasseini suurus võimaldab seda puhastada vajaduse ilmnemisel pärast hoiutööde tegemist ka mobiilsemate ja levinumate ratasekskavaatoritega. Settebasseinide kuju määramisel lähtutakse pinnasest (riskülikukujulised turbapinnastes, segmentkujulised mineraalpinnastes).

Apuparra tee ehitatakse tee järgule nr 4, mille arvutuslik kümne aasta keskmine metsamaterjali väljaveo kogus on vähem kui 1000 tm aastas või tee, mille arvutuslik kümne aasta keskmine metsamaterjali väljaveo kogus on 1000–10000 tm aastas ning metsateed kasutatakse väljaveoks külmal ajal (Keskkonnaministri määrus 11.06.2015 nr 34 „Metsatee seisundi kohta esitatavad nõuded“ § 8 lg 1 p 3).

Ehitatava tee rajatised on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Teede rajatised

Jrk nr	Tee rajatis	Apuparra tee
1	M3 - mahasõidukoht (L=10m, R=10m)	15
2	M1 – mahasõidukoht (L=20m, R=10m)	2
3	M2 – mahasõidukoht (L=30m, R=10m)	1
4	MS – möödasõidukoht	1
5	TP-T –T-kujuline tagasipööramise koht	1

Apuparra teele ehitatakse katend 4,5 – 10 cm segu 0/32 mm (Pos 6) – 20 cm segu 0/63 mm (Pos 3) - geotekstiil NGS4 (mittekootud) (pk.0-pk.19) ning 4,5 – 10 cm segu 0/32 mm (Pos 6) – 20 cm segu 0/63 mm (Pos 3) – geovõrk 40 kN/m (silmaava 45x45 mm) - geotekstiil NGS4 (mittekootud) (pk.19-pk.22). Tee koguulatuses kasutatakse geotekstiili NGS4 (NorGeoSpec) (või sellega samaväärset) laiusena 5,0 m, et vältida pinnaste segunemist. Kasutatav NGS4 geotekstiil peab olema mittekootud ning nii piki- kui ristisuunas peab tõmbetugevus olema võrdne. Kandevõime suurendamiseks kasutatakse Apuparra tee pikettidevahemikus 19-22 ka PP geovõrku (või sellega samaväärset) laiusena 4,75 m (tõmbetugevus mõlemas suunas 40 kN/m, silmaava 45x45 mm).

Ehitatava tee töömahud ning täpsem info ehitamise kohta on projektis.

Tee ehitustöödel tuleb arvestada alljärgnevate tingimustega:

1. Enne teekatendi materjali kohalevedu ja laotamist muldele peab mulde pealispind olema profileeritud, töödeldud laiuseni 6 m, antud vastav põikkalle ja korralikult tihendatud. Kui mulle on vihmast märgunud, tuleb katematerjali veoga viivitada kuni selle kuivamiseni.

2. Kruuskate tihendatakse kihtidena. Tihendamine toimub 2...3 etapis, kusjuures eelnevalt kontrollitakse taset 3 m pikkuse latiga, ebatasasused planeeritakse autogreideriga. Veega küllastunud mullet ja teekatet ei tihendata.
3. Kuiva liiva ja kruusa tuleb kuival ajal planeerimisel ja tihendamisel veega kasta.
4. Aluse (katte) vähim paksus peab olema vähemalt 1,5 korda suurem kivimaterjali suurima tera läbimõõdust.
5. Talvel võib katteid ehitada ainult nendele mulletele, mis on lõplikult valminud ja tihendatud enne külmade saabumist.
6. Enne aluse (katte) ehitamist tuleb mulle vahetuse haardealal (vastav teelõigu pikkus) puhastada lumest ja jääst. Lumesaju või tuisu korral tuleb töö katkestada.
7. Kui temperatuur on vahemikus 0...-5°C, tuleb materjal laotada, tasandada ja tihendada 4 tunni jooksul, külmema ilma korral 2 tunni jooksul.
8. Talvel aluse ja katte tihendamisel materjale ei kasteta.
9. Talvel ehitatud alusel (kattel) tohib liikluse avada pärast aluse (katte) täielikku tihendamist.
10. Talviste sulade korral ja enne kevadist sula tuleb talvel ehitatud alus (kate) puhastada lumest ja jääst ning tagada vee äravool teelt.
11. Talvel ehitatud aluse (katte) vajumised (deformatsioonid) tuleb kõrvaldada pärast mulde ning aluse (katte) kuivamist ja tiheduse kontrollimist materjali juurdelisamise teel.

Ehitamisel jälgitakse Eesti Vabariigi ning RMK standardeid ja juhendmaterjale. Maaparandusehitiste rekonstrueerimisel ja ehitamisel juhendatakse projektis viidatud juhenddokumentidest, heast ehitustavast ning maaparandusrajatiste tüüpjoonistes toodud põhimõtetest.

2.2. Seostest muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ja arengukavadega

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud 09.04.2018 Riigihalduse minister käskkirjaga nr 1.1-4/78) kohaselt asub projektala roheline võrgustiku tuumalas. Rohelise võrgustiku planeerimise eesmärgiks ei ole ulatuslike "roheliste alade" määramine ja nende majandustegevusest välja jätmine.

Tuumaladel ja koridoridel on üldjuhul tegemist majandatava metsaga, kus metsa majandamine toimub vastavalt metsakorralduskavadele. Majandus piirangutega metsa (nt kaitstavatel aladel) kasutamise piirangud tulenevad õigusaktidest.

Metsaressursse tuleb kasutada säästlikult. Metsade majandamise (metsa uuendamise, kasvatamise, kasutamise ja metsakaitse) eesmärk on hoida ja suurendada metsi või teisi metsaalasid ja tõsta metsaressursside tootlikkust ning kvaliteeti. Metsa majandamine on säästev, kui on tagatud elustiku mitmekesisus, metsa tootlikkus, uuenemisvõime, elujõulisus ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldav mitmekülgne metsakasutus.

Kavandatav tegevus ei ole vastuolus kehtiva Harju maakonnaplaneeringuga 2030+.

Anija valla üldplaneering on kehtestatud Anija Vallavolikogu 13.08.2020 otsusega nr 180.

Anija valla üldplaneeringu koostamise eesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Üldplaneeringuga lahendatakse lähtuvalt valla ruumilistest vajadustest

planeerimisseaduse § 75 toodud ülesanded – määratakse maa-alade kasutus- ja ehitustingimused, sealhulgas projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused, maakasutuse juhtotstarbed, transpordivõrgustiku ja muu taristu üldised asukohad jt, valla arenguks olulised teemad.

Valla üldplaneeringu kohaselt paikneb projektala hajaasustatud alal. Asustuse suunamisel, maakasutus- ja ehitustingimuste määramisel on lähtutud eesmärgist säilitada hajaasustusega alal valdavalt maatulundusmaa põllu- ja metsamajanduslik kasutus.

Lisaks paikneb projektala Anija valla üldplaneeringu kohaselt roheline võrgustiku tugialal. Rohelise võrgustiku eesmärgiks on suunatud inimesele nn ökosüsteemiteenuste tagamine. Täpsemalt pakub roheline võrgustik looduslike ökosüsteemide väärtuste ja funktsioonide säilitamise kõrval ka inimese heaolu ja elukvaliteedi aluseks olevaid nn ökosüsteemi teenuseid.

Anija valla territoorium ca 50% ulatuses on kaetud metsaga. Metsased piirkonnad on koondunud valdavalt valla idaossa, kuhu on koondunud ka suur osa valla kaitseväärtusega liikide elupaikadest ja kasvukohtadest. Metsa majandamisel tuleb järgida Eesti Metsaseltsi eesvedamisel loodud Metsa Majandamise Hea Tava reegleid ning arvestada tundlike alade (elamud, puhkealad, ühiskondlikud alad) vahetus läheduses esteetilise elukeskkonna tagamise eesmärgiga. Raied planeerida maastikku sobitatud lankidena, vältides suurte avatud vaadete ja tuulekoridoride tekkimist. Raie tagajärjed (okste äravedu, rikutud teede ja pinnaste taastamine) likvideerida võimalikult kiiresti. Võimalusel arvestada üksikute puude või puudegruppide säilitamisel kohalike elanike arvamust.

Kavandatav tegevus ei ole vastuolus kehtiva Anija valla üldplaneeringuga.

Projektala kontaktvöödis detailplaneeringuid Maa-ameti geoportaali planeeringute kaardi alusel ei ole.

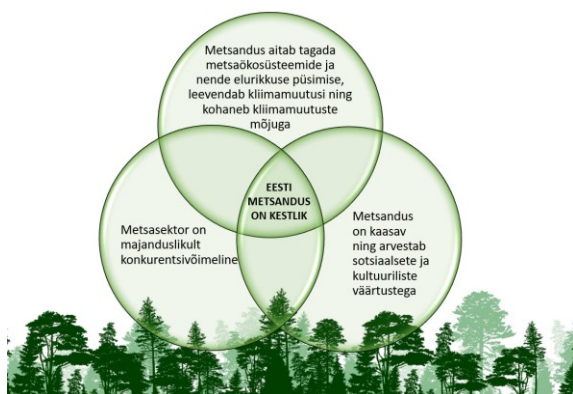
Eesti energiamajanduse arengukavas aastani 2030 (ENMAK 2030) leitakse, et puit, sh metsatööstuse ja puidutööstuse jäätmed, annab olulise panuse Eesti kütusemajandusse. Madalakvaliteedilisel puidul ja puidutööstuse jääkidel on kasvav roll nii soojuse- kui ka elektrienergia tootmisel. Eesti energeetikas kasutatav puit hangitakse valdavalt Eesti metsadest, kuid seoses taastuvenergeetika arenguga on puitkütustest (pelletid, puiduhake jms.) saanud maailmaturul kaubeldavad tooted, mille hind kujuneb globaalse nõudluse ja pakkumise tasakaalupunktis.

Eesti puitkütustel on ka 2030. aasta perspektiivis märgatav ekspordipotentsiaal, mille realiseerumine sõltub regionaalsest ja globaalsest turukonjunktuurist.

Kavandatav tegevus on kooskõlas Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030.

Eesti metsanduse arengukavas aastani 2030, kavand seisuga 19.01.2023

Arengukava üldeesmärgi – Eesti metsandus on kestlik – saavutamine tagatakse kolme alaeesmärgi elluviimise kaudu. Need lähtuvad lisaks varasematest analüüsides ja kaasamisel välja toodud probleemidest, samuti Forest Europe säästliku metsanduse põhimõtetest, mille järgi tagab säästlik metsamajandus elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse.

Kavandatav tegevus on kooskõlas Eesti metsanduse arengukavaga aastani 2030.

RMK omab nii säästva metsamajanduse kui ka keskkonnajuhtimise sertifikaate (FSC ja PEFC; ISO 14001 ja 9001). Keskkonnajuhtimissüsteemi eesmärk on tagada ettevõtte keskkonnahoidlik ja tulemuslik tegevus ning vältida või vähendada ettevõtte tegevustest tulenevat keskkonnamõju.

2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks taimestik, kasutamine

Puittaimestikku likvideeritakse vaid mahus, mis on vajalik tee ehitamiseks. Raiejäätmed paigaldatakse valli taha või veetakse ära (võimalik kasutus - hakkepuut). Kännud ja üksikud kivid asetatakse reeglina teetrassi kuivenduskraavi metsa poolsele kaldale. Sette tasandatakse teemulde taha selliselt, et see peab jääma muldest madalamale. Veeviimarid ehitatakse juhul, kui vesi jääb mulde taha (ei pääse kraavi) ja see võib tekitada soostumist. Veeviimar 30PT8 ehitatakse pk. 9 eesvoolu suubuva kraavi mulde alla, kus on maapinna madalam koht.

Uute teekraavidega lõikudes toimub mulde ehitus veejuhtme kaevest saadud pinnasest.

Loodusvaradest kasutatakse teede ja truupide ehitusel täitepinnasena liiva ja kruusa. Ehitiste ehituseks kasutatakse loodusvarasid mahus, mis ei too kaasa olulist negatiivset keskkonnamõju.

2.4. Tegevuse energiakasutus

Kavandatava tegevusega kaasneb vajadus energia, ehitusmaterjalide, kütuse jms järele, kuid mitte mahus, mis põhjustaks olulist keskkonnamõju. Ressursse tarnitakse autotranspordiga mööda olemasolevaid teid. Projekti realiseerimisel on energiaressursside vajadus lühiajaline (s.o ehitusperioodil). Tegevused ei ole energiamahukad.

2.5. Tegevusest kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn.

Apuparra tee ehitamisel ei ole ette nähtud heitvee juhtimist veejuhtmesse.

Masinate hooldustöid ja tankimist ei tohi teha ebatasasel pinnasel ja veejuhtmetele lähemal kui 10 meetrit. Nende käitamine peab olema korraldatud selliselt, et oleks välistatud saasteainete sattumine pinna- ja põhjavette.

Tööde teostamise käigus eralduvad õhku töötavate masinate heitgaasid, mis hajuvad õhus ning nendes esinevad saastekomponentide sisaldused eeldatavalt lubatud piirväärtusi ei ületa. Püsivat õhu saastatust maaparandusehitiste rekonstrueerimise tööde käigus ei teki. Teede rekonstrueerimis- ja ehitustöödel tolmu tekke vähendamiseks tuleb väga kuiva ilmaga kasutada niisutamist. Eeldatavalt ei ole tolmu mõju oluline.

Müra allikateks on ehitusmehhanismid ning ehitusmaterjale kohale transportivad veokid. Tööde tegemisel tuleb kasutada tehniliselt korras masinad, mis vähendavad müra ja vibratsiooni tekkimist ning ei saasta õhku. Kavandatav tegevus ei too endaga kaasa olulist muutust müratasemetes ja lisanduvat keskkonnamõju ei kaasne, kuna ehitustööd on objektipõhised (paiksed). Tööde käigus tekkiv vibratsioon on samuti lühiajaline ja lokaalne ning ei põhjusta olulist keskkonnamõju. Müra ja vibratsiooni mõju kaob koos tegevuse lõppemisega.

Müra ja vibratsiooni ulatus ja olulisus on lindude pesitsemisel, selleks tuleb kinni pidada raierahuperioodist s.o. raietöid mitte teostada perioodil 15 märts kuni 31 juuli.

Kavandatava tegevusega ei kaasne valgusreostust. Soojuse, kiirguse ja lõhnareostust tööde teostamise käigus antud alal teadaolevalt ja eeldatavalt ei kaasne.

2.6. Jäätmete ning nende käitlemine

Apuparra tee ehitamise käigus ei tekitata jäätmeid jäätmeseaduse mõistes.

Tööde piirkonnas peavad olema olmejäätmete prügikonteinerid. Tekkivad jäätmed tuleb koguda liigiti, et lihtsustada nende edasist käitlemist. Jäätmete ladustamisel tuleb tagada, et välistatud on jäätmete keskkonda sattumine (keskkonda sattumine kokkupuutel sademetega, laialikandumine tuulega, lekked konteineritest ja mahutitest). Taaskasutuseks mittesobivad ehitusel tekkivatele jäätmetele (nt geotekstiili tükid, kasutatud materjalide pakendid, kanistrid jms) tagatakse nõuetekohane äravedu ja käitlus.

2.7. Avariilukordade, suurõnnetuste või katastroofide esinemise võimalikkus

Kavandatava tegevusega ei ole ette näha avariilukordade teket, kui jälgitakse loodusvarade kasutamisel ja ehitustöödel keskkonnaalaseid ohutusnõudeid ning kasutatakse parimat võimalikku tehnoloogiat. Mõju on välditav, kui kasutatavad ehitusmasinad on pideva tehnilise järelevalve all ning nõuetekohaselt hooldatud. Tööde teostaja peab olema valmis võimalike kütuse- ja õlilekete kiireks lokaliseerimiseks ja likvideerimiseks, et reostus ei satuks vette ja pinnasesse. Tööde piirkonnas peab olema varustus võimaliku reostuse eemaldamiseks. Tulekahju või keskkonnaohtliku reostuse tekkimisel asuda neid koheselt likvideerima ning teavitada päästemetit numbril 112.

Lähtudes projektiga kavandatava tegevuse iseloomust ei kaasne sellega suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu. Kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohtu tõenäoliselt ei esine.

3. KAVANDATUD TEGEVUSE ASUKOHT JA MÕJUTATUD KESKKOND

Ehitatav Apuparra tee jääb maaparandusehitistele Niinoni (TTP-232) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4108570010120/001) ja PILLAPALU, TTP-372

(4108570010120/002), mis on rekonstrueeritud projekti „Aegviidu maaparandusehitiste ja Rekka tee rekonstrueerimise projekt“ (OÜ Laanekraav, töö nr. 20-10) alusel (kasutusluba väljastatud 25.10.2022 nr 6.1-4/45327).

3.1. Asustusele ja maakasutus

Projektala asub Harjumaal Aegviidu vallas Pillapalu külas. Projektalal ja selle ümbruses on valdavalt tegemist hajaasustusega, st asustus paikneb hajusalt (hõredalt) ning hoonestatud alasid (elamumaa, õuemaa) on võrreldes hoonestamata põllu- ja metsamaaga oluliselt vähem. Valdav hoonestus projektala kontaktvööndis moodustub nn talukohtade hoonestusest, mis koosnevad reeglina elamust ja selle juurde kuuluvatest kõrvalhoonetest.

3.2. Taristu

Juurdepääs maaparandusobjektile on tagatud 1400001 Pillapalu-Aegviidu teelt.

Vastavalt 08.12.2021 taotlusele IP62764-62116 objektile Telia Eesti AS sideehitised puuduvad.

1400001 Pillapalu-Aegviidu teega paralleelselt kulgevad Elektrilevi OÜ L-AEGVIIDU:(L35018) elektriõhuliin 35-110kV (kõrgepingeliin) ja PILLAPALU:AEG elektriõhuliin 1-20 kV (keskpingeliin), mis jäävad ehitatavast Apuparra teest teisele poole Pillapalu-Aegviidu tee trassi.

3.3. Pinnas ja loodusvarad

Vastavalt Maa-ameti kaardirakendusele paikneb projektala osaliselt muude maavarailmingute alal, milleks on graploliitargiliidi mikroelemendid Zn (>200 g/t). Apuparra tee ehitus ei avalda mõju maapõuele, kuna tee ehituse käigus maavarade kaevandamist ei toimu.

Projektala maapinnalangus on teel lõuna ehk Mustjõe suunas. Mullatüüpidest domineerivad Apuparra tee trassil leetunud gleimullad, leetjad gleimullad ning leede-turvastunud mullad. Lõimisenä domineerib Apuparra tee trassil liiv.

Uuritud Apuparra teel jääb toorhuumusliku horisondi түsedus vahemikku 10-25 cm. Turvast esineb pikettidevahemikus 20-22 түsedusega 60-150 cm.

Tabel 3. Kasvukohatüüpide osakaal süsteemi üldpindalast (Madi Nõmm, Toomas Hirse, RMK)

Kasvukohatüüp:	pind ha	osakaal %
pohla (PH)	1.81	1.21
jänesekapsa-pohla (JP)	3.29	2.21
jänesekapsa (JK)	1.21	0.81
jänesekapsa-mustika (JM)	7	4.7
mustika (MS)	10.18	6.83
karusambla-mustika (KM)	28.85	19.36
karusambla (KR)	4.27	2.87
angervaksa (AN)	16.01	10.74
tarna-angervaksa (TA)	16.65	11.17
tarna (TR)	3.98	2.67
sinika (SN)	23.17	15.55
mustika-kõdusoo (MO)	4.67	3.13
jänesekapsa-kõdusoo (JO)	22.84	15.33
siirdesoo (SS)	0.85	0.57
madal soo (MD)	4.23	2.84

Kasvukohatüüpidest domineerivad uuritud tee trassil karusambla-mustika (17,73%), angervaksa (16,10%) ja sinika (13,85%) kasvukohatüübid.

Tee ehitamise käigus likvideeritakse puittaimestikku ligikaudu 1,82 ha (sh võsa D=2-8 cm 0,10 ha, peen metsa D=8-15 cm 0,86 ha ja metsa D=15 + cm 0,86 ha). Puittaimestikku likvideeritakse vaid mahus, mis on vajalik tee ehitamiseks. Tulenevalt metsaseaduse § 28 lõikest 1^a ei loeta metsamaal maaparandusseaduse tähenduses maaparandushoiutöö käigus maaparandussüsteemi rajatiste ja eesvoolu kaitsevööndi puhastamist puittaimestikust metsaseaduse mõistes raieks. Trassiraiete negatiivne mõju metsamaale, väljakujunenud elupaikadele ja nende killustamisele jääb minimaalseks.

3.4. Veekogud, pinna- ja põhjavesi.

Ehitatav Apuparra tee veed suubuvad kraavide ja maaparandusehitise Niinsoni (TTP-232) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4108570010120/001) eesvoolu Apuparra oja kaudu Mustjõkke.

Olemasolevate kraavide hooldamise ning uute teekraavide rajamisel võib esialgu kaasa tuua mõningase vooluhulga suurenemise ja kiirema liigvee äravoolu, kuid hiljem veevoolu liikumine aeglustub ning seda mõjutab voolusängi kareduse suurenemine, kus kraavi põhja ja nõlvadele kasvab taimestik, tormituulega on võimalik puude kraavidele langemine, koprapaisude tekkimine jms. EELISE andmetel registreeritud allikaid alal ja ala lähedal ei esine.

Vastavalt Maa-ameti kaardirakendusele on nähtav, et põhjavee seisund projektalal on hea, põhjavesi on valdavalt keskmiselt kaitstud alal. Tee ehitamisel ei ole ette nähtud heitvee juhtimist veejuhtmesse.

3.5. Kaitstavad loodusobjektid

Keskkonnakaitselised piirangud on kontrollitud ja mõju hinnatud 25.07.2023 Eesti Looduse infosüsteemis (edaspidi EELIS) oleva teabe põhjal.

Kaitsealad:

- Niinsoni looduskaitseala (registrikood KLO1000546)
- Maapaju looduskaitseala (registrikood KLO1000314)

Püsielupaigad:

- Niinsoni metsise püsielupaik (registrikood KLO3000746)

3.5.1. Niinsoni looduskaitseala (registrikood KLO1000546)

Kaitseala asub Harju maakonnas Anija vallas Pillapalu külas. Niinsoni looduskaitseala (edaspidi ka LKA) territoorium on olnud kaitse all alates 14. novembrist 2000. a, kui Vabariigi Valitsus kehtestas määruse nr 361 „Niinsoni looduskaitseala kaitse alla võtmine ja Niinsoni looduskaitseala kaitse-eeskiri“. Niinsoni looduskaitseala (registrikood KLO1000546) kaitse-eeskiri on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 16.02.2023 määrusega nr 10 „Niinsoni looduskaitseala kaitse-eeskiri”.

Niinsoni looduskaitseala kuulub tervikuna Niinsoni sihtkaitsevööndisse. Kaitseala on moodustatud väärtuslike metsa- ja sookoosluste, elustiku mitmekesisuse ning kaitsealuste liikide

must-toonekurg (*Ciconia nigra*), metsis (*Tetrao urogallus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*) ja laanerähn (*Picoides tridactylus*) elupaikade kaitseks.

Joonis 2. Niisoni looduskaitseala ning seal paiknevad liigi leiukohad.

Teadaolevatest liikidest, mida ei ole loetletud kaitseala kaitse-eesmärgina, on kaitsealal III kaitsekategooria linnuliigid hiireviu (*Buteo buteo*) (registrikood KLO9120186) ja hoburästas (*Turdus viscivorus*) (registrikood KLO9120183) ning III kaitsekategooria taimeliigid kuradi-sõrmkäpp (*Dactylorhiza maculata*) ja kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*). Nende liikide korral tuleb arvestada, et kaitseala valitseja võib tuginedes LKS §-s 55 sätestatud isendikaitse sätetele seada lisaks kaitse-eeskirjas esitatud piirangutele liigispetsiifilisi tingimusi, mis on vajalikud isendikaitseks.

Must-toonekurg (*Ciconia nigra*) (registrikood KLO9127621) on väheneva arvukusega linnuliik, kes on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku järgi ohustatud ning LKS alusel arvatud haruldase ja hävimisohus liigina I kaitsekategooria liikide hulka, kuna tema arvukus on kahanenud 1980. aastate alguse 250 pesitsevalt paarilt praeguse 40–60 paarini. Lisaks on must-toonekurg määratud linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Must-toonekure elupaigad on eelkõige vanad, minimaalse häirimise ja soodsate toitumispaiakadega looduslikult mitmekesised metsamassiivid. Liigi peamised ohutegurid on pesapaikade hävimine, pesitsusaegne häirimine ja toitumisalade degradeerumine.

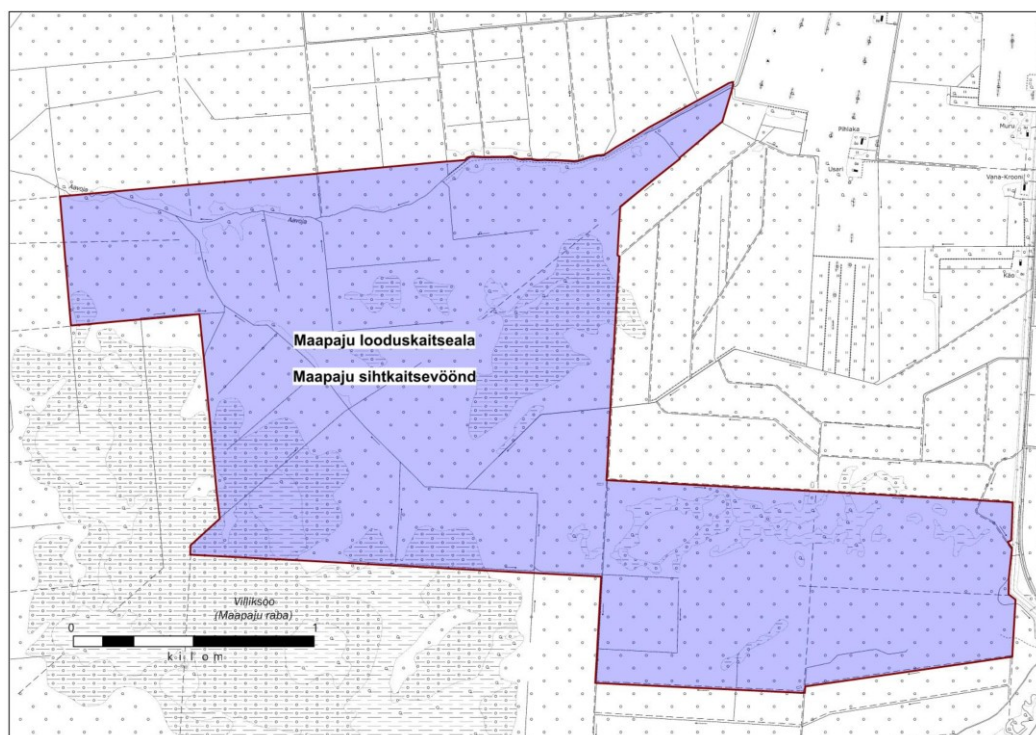
Laanepüü (*Bonasa bonasia*) (registrikood KLO9120184) on Eesti mandriosas pesitsev haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus, LKS-i alusel arvatud III kaitsekategooria liikide hulka ning on määratud linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Laanepüü arvukus kahanes eelmise sajandi lõpus mitu korda. Tegemist on paigalinnuga, keda leidub meil hinnanguliselt 20 000 – 25 000 paari. Laanepüü eelistab pesitseda vähemalt 50-aastastes suhteliselt tihedates okas- ja segametsades, kus leidub nii varjuandvaid kuuski kui ka talvist toitu pakkuvaid kaski ja leppi. Sobivaimad elupaigad on väljakujunenud rindelisuse ja tiheda alusmetsaga mitmekesised vanad metsad, kus leidub häilusid ja tuulemurde. Suurimad liiki ohustavad tegurid Eestis on elupaikade hävinemine, eeskätt vanemate mitmekesise struktuuriga puistute kadumine ning fragmenteerumine, samuti pesitsuse nurjumine metsamajandustööde ja röövluse tõttu.

Metsis (*Tetrao urogallus*) (registrikood KLO9101723) kuulub Eesti kaitstavate liikide II kaitsekategooriasse ja on määratud linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Metsis on Eestis paikne linn ja eelistab elupaigana vanu loodusmetsi. Metsise mängupaigad asuvad Eestis eelkõige suuremate või väiksemate rabade ümbruse männikutes, kus metsa vanus on kõige sagedamini 80–130 aastat. Valdavalt mängivad metsised traditsioonilistes mängupaikades, mida võivad kused kasutada aastakümneid. Suurteks ohuteguriteks hinnatakse elupaikade killustumist, kisklust, kuivenduse mõjul toimuvat elupaiga kvaliteedi langust ning nende tegurite omavahelist koosmõju.

Laanerähn (*Picoides tridactylus*) (registrikood KLO9120182) kuulub Eesti kaitstavate liikide II kaitsekategooriasse, on Eesti punase nimestiku järgi ohualtis seisus ning on määratud linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Laanerähn on üle Mandri-Eesti laialt levinud haudelinn, kes asustab suuremaid metsamassiive, kuid kelle levik ja asustustihedus on lokaalse iseloomuga. Laanerähnil on kindlad elupaigaeelistused: vanad okaspuuenamusega metsad, kus on piisavalt kahjustatud ja surnuid puid. Peamiseks ohuteguriks peetakse intensiivset metsamajandamist, mille käigus raiutakse maha vanad okaspuu ülekaaluga vanad metsad, eemaldatakse neist sanitaarraiega laanerähnil olulised kahjustatud ja surnud puud või fragmenteeritakse metsaraie käigus sobivad elupaigad.

3.5.2. Maapaju looduskaitseala (registrikood KLO1000314)

Maapaju looduskaitseala asub Harjumaal Anija vallas Pillapalu ja Vikipalu külas. Kaitseala pindala on 450,9 ha. Looduskaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 6. juuni 2005 määrusega nr 122 „Maapaju looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri”. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punktis 2 alapunkti 210 alusel kuulub tervikuna Maapaju loodusala (registrikood RAH0000462) koosseisu.

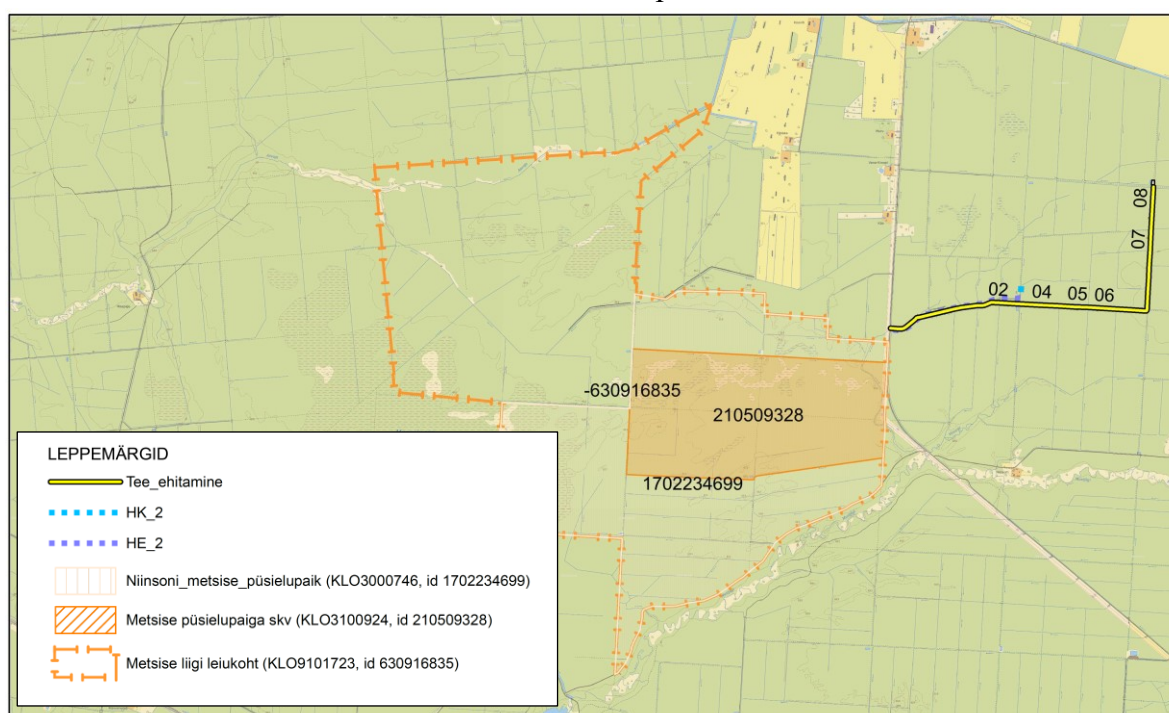

Joonis 3. Maapaju looduskaitseala (Maa-ameti aluskaart).

Maapaju looduskaitseala kuulub tervikuna Maapaju sihtkaitsevööndisse. Maapaju looduskaitseala on moodustatud metsakoosluste loodusliku arengu tagamise ja kaitsealuste liikide kaitseks, EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisa nimetatud liigi, mis on ühtlasi ka II kategooria kaitsealune liik (metsis), kaitseks ja EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisa nimetatud elupaigatüüpide – rabade (7110*)², liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodusmetsade (9010*) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitseks.

3.5.3. Niinsoni metsise püsielupaik (registrikood KLO3000746)

Niinsoni metsise püsielupaik (registrikood KLO3000746) on kaitse alla võetud keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 “Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” § 2 lg 1 p 9. Metsis kuulub Eesti kaitstavate liikide II kaitsekategooriasse ja on määratud Euroopa Nõukogu linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Metsis on Euroopa suurim kanaline.

Joonis 4. Metsise liigi leiukoht ja püsielupaik

Metsise elupaiganõudlust tuleb käsitleda lähtudes kahest ruumimõõtmest – mängupaiga mastaabist ja aastaringse elupaiga mastaabist. Metsise mängupaigad asuvad Eestis eelkõige suuremate või väiksemate rabade ümbruse männikutes, kus metsa vanus on kõige sagedamini 80 kuni 130 aastat. Valdavalt mängivad metsised traditsioonilistes mängupaikades, mida võidakse kasutada kukkede poolt aastakümneid. Metsa piires asuvad mängupaigad üksteisest vähemalt 2 km kaugusel. Metsisemäng kestab märtsist kuni mai keskpaigani.

Pesakonnaga emaslinnud eelistavad toituda vanades niisketes metsades, kus puhmarindes domineerib mustikas. Tihedama ja kõrgema metsa eelistamine toitumiseks võib tuleneda mustika taimeosade paremast kvaliteedist ja nende rohkusest, kuna mustika lehed on varjulises kasvukohas kõrgema toite kvaliteediga ja sisaldavad vähem keemilisi ühendeid, mis kaitsevad taimi herbivooride eest. Suurteks ohuteguriteks hinnatakse elupaikade killustumist, kisklust, kuivenduse mõjul toimuvat elupaiga kvaliteedi langust ning nende tegurite omavahelist koosmõju, aga samuti ka pikaajalisi maastikumuutusi.

Metsise kaitse-eesmärk on liigi soodsa seisundi tagamine ning teadaoleva mängu- ja elupaiga säilitamine kogu kaitseala piires.

3.5.4. Natura 2000 võrgustiku alad

Natura 2000 loodus- ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ ning kehtestatud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusega nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”

Maapaju loodusala (registrikood RAH0000462) kuulub Natura 2000 võrgustikku Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punktis 2 alapunkti 210 alusel. Maapaju loodusala eesmärgiks on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüübid rabad (*7110), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodushõlmad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

4. HINNANG KESKKONNAMÕJU OLULISUSELE

Kavandatavad tegevused jäävad olemasolevatele maaparandusehitistele. Projektiga kaasnevate ehitusaegsete mõjude puhul on võimalik nende vältimine või minimeerimine.

4.1. Mõju asustusele, maakasutus ja taristule

Projektalal ja selle ümbruses on valdavalt tegemist hajaasustusega, st asustus paikneb hajusalt (hõredalt) ning hoonestatud alasid (elamumaa, õuemaa) on võrreldes hoonestamata põllu- ja metsamaaga oluliselt vähem. Valdav hoonestus projektala kontaktvööndis moodustub nn talukohtade hoonestusest, mis koosnevad reeglina elamust ja selle juurde kuuluvatest kõrvalhoonetest. Sellist mõju, mis takistaks kinnistute edasist sihtotstarbelist kasutamist projektiga ei kaasne.

Ümberkaudsetele asustatud aladele ehitustegevusest tingitud negatiivne kumulatiivne mõju puudub. Projektis kavandatud tegevus (tee ehitamine) ei oma negatiivset mõju ümbritsevatele aladele ega vähenda nende väärtust. Ehitustööd ei mõjuta negatiivselt inimeste tervist, heaolu ega elanikkonda ja nende tegevusi. Ehitustöödega seonduv häiring on valdavalt ehitusaegne (töömashäired, tihedam liiklus, müra).

Piirimärkide hävimisel tuleb need vastavalt maakorralduslikele nõuetele taastada.

Enne tööde alustamist tehnovõrkude kaitsevööndis teavitada rajatise haldajaid ehitustöödest. Tehnovõrkude kaitsevööndis teostatakse kaevetöid vastavalt tehnovõrkude valdaja poolt esitatud nõuetele. Töövõtjal tuleb enne ehitustöödega alustamist teha täiendavaid päringuid välja selgitamiseks ega vahepealsel ajal pole rajatud uusi side-, elektri- või muid rajatisi.

4.2. Jäätmed, müra, valguse-, kiirguse- ja lõhnareostus ning avariilukorrad

Planeeritud tegevus ei ole otseselt seotud jäätmetekke ja sellega kaasneva ümbertöötlemisega kaasnevate protsessidega. Kõik tekkinud jäätmed viiakse pärast töö lõpetamist ära, jäätmete

loodusesse jätmine on keelatud. Töökohas on varustus reostuse likvideerimiseks ja olmejäätmete kogumiskoht.

Kavandatav tegevusega müra on lühiajaline, objektipõhine (paikne) ning ei põhjusta olulist keskkonnamõju. Müra faktor kaob koos tegevuse lõppemisega. Ehitustööde käigus tekkiv vibratsioon on lühiajaline ja lokaalne ning ei põhjusta olulist keskkonnamõju. Eeldatavalt ei kaasne tegevusega olulist vibratsiooni, mis põhjustaks pöördumatuid muutusi antud piirkonnas. Tööde teostamise käigus eralduvad õhku töötavate masinate heitgaasid, mis hajuvad õhus ning nendes esinevad saastekomponentide sisaldused eeldatavalt lubatud piirväärtusi ei ületa. Püsivat õhu saastatust tööde käigus ei teki. Ülemäärast energiakasutust tee ehitamisel ei kaasne. Kavandatava tegevuse tehnoloogiline tase ei avalda olulist keskkonnamõju tööpiirkonnale ja sellega piirnevatele aladele (eeldusel, et ehitusaegseid mõjusid minimeeritakse või välditakse). Kavandatav tegevus ei too endaga kaasa valgusreostust. Soojuse, kiirguse ja lõhnareostust tööde teostamise käigus antud alal teadaolevalt ja eeldatavalt ei kaasne. Antud projekti alusel ei ole ette näha heitvee juhtimist veejuhtmetesse.

Kavandatava tegevusega ei ole ette näha eeldatavat avariilukordade teket, kui jälgitakse loodusvarade kasutamisel ja ehitustöödel keskkonnamõju ohutusnõudeid ning kasutatakse parimat võimalikku tehnoloogiat. Töövõtja vähendab ehitustööde käigus maksimaalselt ehitustööde negatiivset mõju keskkonnale. Ehitustööde tegemisel järgib töövõtja ohutustehnilisi nõudeid. Kõikidel töödel rakendatakse töökaitsemeetmeid, millega on tagatud inimeste ja keskkonna turvalisus.

4.3. Mõju pinnasele ja loodusvaradele

Loodusvarad on looduskeskkonna osa, mida inimühiskond olemasoluks vajab ja tootmises kasutab ja kõik see, mida ei ole loonud inimene, kuid mida kasutatakse majandustegevuses.

Vastavalt Maa-ameti kaardirakendusele paikneb projektala osaliselt muude maavarailmingute alal, milleks on graploliitargiliidi mikroelemendid Zn (>200 g/t). Apuparra tee ehitus ei avalda mõju maapõuele, kuna tee ehituse käigus maavarade kaevandamist ei toimu.

Tee ehitamise käigus likvideeritakse puittaimestikku ligikaudu 1,82 ha (sh võsa D=2-8 cm 0,10 ha, peen metsa D=8-15 cm 0,86 ha ja metsa D=15 + cm 0,86 ha). Puittaimestikku likvideeritakse vaid mahu, mis on vajalik tee ehitamiseks. Trassiraiete negatiivne mõju metsamaale, väljakujunenud elupaikadele ja nende killustamisele jääb minimaalseks.

Metsa kuivendussüsteemide korrashoidmise üheks olulisemaks eesmärgiks on tagada ligipääs ja vähendada seeläbi metsa majandamisega kaasnevaid kahjustusi, mille põhjustaks rasketehnika märgades, liigniiskuse käes kannatavates metsades.

Apuparra tee ehitatakse olemasolevate kraavide muldele, mis on rajatud vastavalt OÜ Laanekraav (registrikood 10010206) koostatud ehitusprojektile „Aegviidu maaparandusehitiste ja Rekka tee rekonstrueerimise projekt“ (töö nr 20-10) toimiku nimega Aegviidu REK 2019 (rajatud maaparandussüsteemide kasutusluba väljastatud 25.10.2022 nr 6.1-4/45327).

Teekraavide kuivenduse mõju on oluline teemulde kandevõime tagamiseks.

Kuivenduse mõju taimedele on suurim kraavi lähistel. Mida kaugemale kraavist, seda väiksem on taimestiku reageerimine kuivendusele ja juurestiku aeratsiooni- ja niiskustingimuste paranemine

ei ole enam nii efektiivne. Põhjavee tase langeb üldiselt järsult kraavi vahetus läheduses ning ulatub enamasti 20 m kaugusele, kust alates muutub kuivenduse mõju vähemärgatavaks ja seeläbi väheneb puude kõrguse juurdekasv. Kuivenduse mõju saavutab maksimumi tavaliselt 10-15 aastat peale kraavide rajamist. (Kaisel, Kohv 2009)

EELISE andmetel registreeritud allikaid alal ja ala lähedal ei esine. Vastavalt Maa-ameti kaardirakendusele on nähtav, et põhjavee seisund projektalal on hea, põhjavesi on valdavalt keskmiselt kaitstud alal. Põhjavee liikumissuunad on ida-lääne suunaline.

Tee ehituse mõju on lokaalne ehk piirneb teekraavide mõjualaga ja ei mõjuta sellest väljaspool olevat ala. Vastavalt toodud kirjeldusele oluline keskkonnamõju pinnasele ja loodusvaradele puudub.

4.4. Mõju veekogudele.

Ehitatav Apuparra tee veed suubuvad kraavide ja maaparandusehitise Niinsoni (TTP-232) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4108570010120/001) eesvoolu Apuparra oja kaudu Mustjõkke. Uurimistööde käigus jõuti järeldusele, et ehitatava Apuparra tee teekraavid ja äravoolukraavid on väga heas seisukorras ning jäävad projekti raames olemasolevasse seisukorda.

Apuparra tee ehitamine toimub umbes 700 m lõigul Apuparra oja (registrikood VEE1086100) ehituskeelu- ja veekaitsevööndis. Apuparra oja ei ole avalikult kasutatav veekogu. Apuparra tee rajatakse maaparandussüsteemi teenindava teena, mis on maaparandussüsteemi osa. Veekogu kalda ehituskeeluvööndis on uute rajatiste ehitamine keelatud, kuid ehituskeeld ei laiene maaparandussüsteemile (looduskaitseadus § 38 lg 3 ja lg 4 p 4).

Et vältida tööde käigus vee reostamist, veekogu risustamist ning maastiku ökoloogilise mitmekesisuse vähenemist rakendatakse tööde tegemisel järgmisi tehnoloogilisi meetmeid:

- 1) mullatööd veejuhtmetel tehakse madalvee ajal;
- 2) veejuhtmete setetest puhastamisel välditakse võimalusel nõlvajalami üleskaevamist mahus, mis võib esile kutsuda nõlva deformatsioone (nõlva libisemine või uhtumine, jalami voolamine jne);
- 3) veekogusse suubuvate kraavide puhastamisel tekkiva hõljumi kinni püüdmiseks rajada kraavile settebassein või juhul, kui see ei ole otstarbekas, siis kasutada tööde tegemisel kaitseekraani;
- 4) kaevetöödel veekogudes tuleb maksimaalselt säilitada kaldataimestik või selle kiire taastumisvõime, selleks säilitada hädapärast maha võetavate puude kännud ja juurestik;
- 5) voolusängist kõrvaldatud veetaimestik ja puhastusraie jäätmed eemaldatakse voolusängist ja puhverribalt;
- 6) voolusängi uhtumisohtlikus lõigud kindlustatakse.

Tööde käigus välistatakse kütte ja määrdeainete sattumine vette ja pinnasesse. Masinate kasutamine töös, millel on visuaalse vaatlusega tuvastatav õlileke, on keelatud. Masinate hooldustöid ja tankimist ei tehta ebatasasel pinnasel ja veekogudele lähemal kui 10 meetrit. Töökoht on varustatud vahenditega reostuse likvideerimiseks ja olmejäätmete kogumiskohaga. Tulekahju ja keskkonnareostuse korral informeeritakse koheselt päästeteenistust.

Projektiga kavandatud tegevused ei ole seotud vee saastega suunatud tegevustele, millest tulenevalt ei avaldu eeldatavalt olulist mõju piirkonna veekvaliteedile ning tagatakse vooluveekogu maksimaalne kaitse võimaliku reostuskoormuse eest. Tööde teostamisel arvestatakse LKS § 37 ja veeseaduse sätestatud kitsendustega ning veekaitse piirangutega, et tagada vooluveekogu maksimaalne kaitse võimaliku reostuskoormuse eest.

Vastavalt toodud kirjeldusele oluline keskkonnamõju veekogudele puudub.

4.5. Mõju ümbritsevale keskkonnale

Projektala asub rohelise võrgustiku tuumalas. Rohelise võrgustiku planeerimise eesmärgiks ei ole ulatuslike "roheliste alade" määramine ja nende majandustegevusest välja jätmine. Tuumaladel ja koridoridel on üldjuhul tegemist majandatava metsaga, kus metsa majandamine toimub vastavalt metsakorralduskavadele. Kuna projekti eesmärk on metsamajanduslike tööde ligipääsuks Apuparra tee ehitamine, siis selles valguses on mõju positiivne.

Looduskaitseaduse kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Sellest tulenevalt on lindude kaitseks seatud ajalised piirangud. Raietöid ei tehta lindude peamisel pesitsusperioodil, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini.

4.6. Mõju kaitstavatele loodusobjektidele

4.6.1. Niinsoni looduskaitseala (registrikood KLO1000546)

Niinsoni looduskaitseala kirjeldus on toodud ptk.-s 3.6.1.

Niinsoni looduskaitseala jääb projekteeritud Apuparra teest ligikaudu 270 m kaugusele. Kaitseala on moodustatud väärtuslike metsa- ja sookoosluste, elustiku mitmekesisuse ning kaitsealuste liikide must-toonekurg (*Ciconia nigra*), metsis (*Tetrao urogallus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*) ja laanerähn (*Picoides tridactylus*) elupaikade kaitseks.

Niinsoni looduskaitsealal oleva Must-toonekure (*Ciconia nigra*) (registrikood KLO9127621) leiukoha vaatlus tulemusel oli pesa varisenud 2021.06.27. Kuigi must-toonekurg on antud alalt juba kadunud, siiski tuleb tagada elupaiga (pesitsemiseks sobiva puistu) säilimine.

Vabariigi Valitsuse määruse „Niinsoni looduskaitseala kaitse-eeskiri“ eelnõu seletuskirjas on välja toodud, et ala arvatakse Natura 2000 linnualade koosseisu, et tagada kaitseväärt keskpõlvkonnal linnustiku elupaikade vähenemise hüvitusmeetmena linnustikule sobivate elupaikade säilimine ümbruskonnas.

Tee projekteerimisel ei ole kavandatud tegevusi, mis võiksid mõjutada looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe ega liikide elupaiga soodsat seisundit.

4.6.2. Maapaju looduskaitseala (registrikood KLO1000314)

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punktis 2 alapunkti 210 alusel kuulub Maapaju looduskaitseala tervikuna Maapaju loodusala (registrikood RAH0000462) koosseisu.

Maapaju looduskaitseala ja Maapaju loodusala jäävad projekteeritud Apuparra teest ligikaudu 230 m kaugusele. Puhvrina eraldab looduskaitseala projekteeritavast Apuparra teest 1400001 Pillapalu–Aegviidu tee ning elektriõhuliinid 1-20 kV (keskpingeliin) ja 35-110kV (kõrgepingeliin). Maapaju loodusala koosseisu kuuluvad pooles ulatuses ka nimetatud õhuliinide kaitsevööndid. Apuparra tee projekteerimisel ei ole ala veerežiimi mõjutavaid töid kavandatud, seega ei mõjuta tee ehitamine Maapaju looduskaitseala ja Maapaju loodusala eesmärgiks olevate loodusväärtuste seisundit.

4.6.3. Niinsoni metsise püsielupaik (registrikood KLO3000746)

Niinsoni metsise püsielupaiga kirjeldus on toodud ptk.-s 3.6.3.

Metsise püsielupaik jääb projekteeritavast teest ligikaudu 70 m kaugusele. Projektiga ei ole kavandatud tegevusi, mis võiksid ohustada või mingil määral mõjutada metsise populatsiooni elutingimusi Niinsoni püsielupaigas. Puhvrina jääb püsielupaiga ja projekteeritava Apuparra tee vahelisele alale 140001 Pillapalu–Aegviidu tee ning elektriõhuliinid 1-20 kV (keskpingeliin) ja 35-110kV (kõrgepingeliin) ettenähtud kaitsevöönditega. Apuparra tee rajamine ei mõjuta kaitstava liigi elutingimusi Niinsoni metsise püsielupaigas.

4.6.4. Natura 2000 võrgustiku ala

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üleeuroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund. Natura 2000 loodusalad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ. Sellest tulenevalt kuulu Maapaju loodusala (registrikood RAH0000462) Natura 2000 võrgustiku koosseisu.

Otsene mõju Natura aladel kaitstavatele liikidele ja elupaikadele võib avalduda läbi objekti hävimise või füüsilise kahjustamise, liikide elupaikade pindala vähenemise või killustamise, alade kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpide/ liikide elupaikade pindala vähenemise või killustamise. Otseseid mõjusid Maapaju loodusalale ette näha ei ole.

Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 võrgustiku aladele on käsitletud ptk.-s 6.4.

4.7. Mõju tugevus, kestus, sagedus, pöördumus, kumulatiivsus ja piiriülene mõju

Ehitus- ja rekonstrueerimistööd teostatakse aastatel 2024 kuni 2025. Kaeve- ja ehitustööd on perioodilised (looduskaitsealistest piirangutest tingitult) ning limiteerivad tegurid võivad olla ka ilmastikutingimused. Ehitustööde aegne mõju algab ehitustegevuse alustamisega ja lõppeb pärast tegevuse lõpetamist (ühikordne pöördum mõju). Potentsiaalsed negatiivsed mõjud on valdavalt ehitusaegsed ja lokaalsed (töomasinad, tihedam liiklus, müra, heide) ning kaovad pärast ehituse lõppemist. Tegemist ei ole olulise keskkonnamõjuga, vaid ajutise tööde perioodiga seotud häiringuga, mis on lühiajaline ja peale tööde lõppu normaliseerub.

Tee ehitamise ja eesvoolu hooldustööde käigus välditakse vee reostamist, veekogu risustamist ning maastiku ökoloogilise mitmekesisuse vähenemist. Selleks on projektis toodud tehnoloogilised meetmeid, mida tuleb tööde tegemisel rakendada. Veekogusse suubuvate kraavide puhastamisel

tekkiva hõljumi kinnipüüdmiseks rajatakse kraavile settebassein või juhul, kui see ei ole otstarbekas, siis kasutada tööde tegemisel kaitseekraani.

Käsitletava ehitusprojektiga kavandatud tegevustel puudub potentsiaalne piiriülene mõju. Samuti ei ole seoses kavandatud tegevuste ja teiste lähiala planeeringute või projektide elluviimisega ette näha olulise negatiivse kumulatiivse mõju ilmnemist

Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist selliselt, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

4.8. Mõjuala ulatus

Tee ehitusaegse tegevusega seotud mõjude ulatus piirneb peamiselt projektalaga ja mõjud on lühiajalised.

5. EELHINNANGU JÄRELDUS

Lähtudes eelnevast on PTA seisukohal, et Apuparra tee ehitusprojekti elluviimisel oluline keskkonnamõju puudub, kuna:

- Kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle lähiümbruses paiknevaid kaitseväärtusi, kui projektis elluviimisel rakendatakse maaparandussüsteemi ehitamise nõudeid.
- Kavandatud töödega ei teostata tegevusi, millel oleks oluline mõju looduskeskkonnale – eelkõige märgalade, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide vastupanuvõimele. Tegevusega säilitatakse väljaspool projektiala olemasolev looduslik olukord.
- Projektiga kavandatav tegevus projektalal ja selle lähiümbruses ei häiri ega ohusta kaitsealuste liikide elutegevust, kui lähtutakse maaparandussüsteemi ehitamise nõuetest.
- Potentsiaalsed negatiivsed mõjud on valdavalt ehitusaegsed ning kaovad peale ehituse lõppemist.
- Eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju, avariiolekordade ja muu tegevusega kaasneva negatiivse mõju tekke puudumine.

Kirjeldatud aspektide käsitlemisel on arvesse võetud võimaliku mõju suurust, ruumilist ulatust, kestust, sagedust ja pöörduvust, toimet ja kumulatiivsust. Tingituna projektiala asukohast ei too kavandatav tegevus kaasa piiriülest mõju.

Käesoleva Apuparra tee ehitusprojektiga kavandatud tegevuste puhul ei ole vastavalt KeHJS esitatud tingimustele ja kriteeriumitele alust eeldada olulise keskkonnamõju esinemist ning KeHJS järgne keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik.

Projekteeritud tööde elluviimisel rakendatavad maaparandussüsteemi ehitamise nõuded on alljärgnevad:

1. Mullatöid veejuhtmetel tehakse madalvee ajal.
2. Veejuhtmete setetest puhastamisel vältida nõlvajalami üleskaevamist mahus, mis võib esile kutsuda nõlva deformatsioone (nõlva libisemine või uhtumine, jalami voolamine jne).
3. Kaevetöödel veekogudes maksimaalselt säilitada kaldataimestik või selle kiire taastumisvõime, selleks säilitada hädapärast maha võetavate puude kännud ja juurestik.
4. Voolusängist kõrvaldatud veetaimestik ja puhastusraie jäätmed eemaldatakse voolusängist.

5. Veekogu kallaste kindlustamiseks kasutada looduslikke materjale või geotekstiile, mis võimaldavad kalda haljastamist.
6. Veekogusse suubuvate kraavide puhastamisel tekkiva hõljumi kinni püüdmiseks rajada kraavile settebassein või juhul, kui see ei ole otstarbekas, siis kasutada tööde tegemisel kaitseekraani;
7. Järgitakse ohutusnõudeid õlide ja määrdeainete käsitlemisel. Masinate hooldustöid ja tankimist ei tohi teha ebatasasel pinnasel ja veejuhtmetele lähemal kui 10 meetrit. Nende käitamine peab olema korraldatud selliselt, et oleks välistatud saasteainete sattumine pinna- ja põhjavette. Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.
8. Tööde teostamisel kasutada tehniliselt korrasolevaid masinaid, mis tekitavad vähe müra ja vibratsiooni. Töös on keelatud kasutada masinaid, millel on visuaalse vaatlusega tuvastatav õlileke.
9. Tööde teostamisel tuleb rangelt täita tuleohutusnõudeid.
10. Tee ehitusöödel tekkivad jäätmed tuleb käidelda nõuetekohaselt ning anda üle vastavat luba omavale ettevõttele.
11. Tööde teostamisel tuleb arvestada linnurahu perioodiga, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini.
12. LKS § 55 lõikes 6¹ on sätestatud, et looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal on keelatud.

6. NATURA EELHINDAMINE

Natura 2000 on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üle-euroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund. Natura hindamisel on kriteeriumiks ala kaitse-eesmärgid, st tõenäoliselt avalduvat negatiivset mõju hinnatakse ala kaitse-eesmärkidest lähtuvalt. Kavandatava tegevuse mõjud loetakse oluliseks ehk negatiivseks, kui tegevuse elluviimise tulemusena kaitse-eesmärkide seisund halveneb või tegevuse elluviimise tulemusena ei ole võimalik kaitse-eesmärke saavutada. Ala kaitse-eesmärgid on saavutatud, kui ala terviklikkus on säilitatud. Ala terviklikkuse all mõeldakse eelkõige ala ökoloogiliste funktsioonide (liigisiseste ja -vaheliste suhete, toiduahela, jt funktsioonide) toimimist viisil, mis tagab pikas perspektiivis liigi isendite piisava arvukuse neile sobivates elupaikades ning elupaigatüüpide normaalse suktsessiooni, vastupidamise välistele mõjudele ja jätkuva uuenemise ning taoline ala vajab minimaalset inimesepoolset abi väljastpoolt seda süsteemi.

6.1. Kavandatava tegevuse seotus kaitsekorraldusega

Apuparra tee ehitamise projektiga ei ole seotud ega vajalik ühegi Natura 2000 võrgustiku ala kaitse korraldamiseks, seega kaitsealast väljas pool aset leidvaid tegevusi kaitseala kaitse-eeskirja ega kaitsekorralduskavaga ei reguleerita.

6.2. Tegevuse iseloom ja maht Natura 2000 võrgustiku alal

Kavandatava tegevuse iseloom on toodud ptk.-s 2.1.

Kavandatud tegevuseks on Apuparra tee ehitamine pikkusega 2,59 km. Projektialale lähim Natura 2000 võrgustiku ala **Maapaju loodusala** (registrikood RAH0000462) jääb projekteeritud Apuparra teest ligikaudu 230 m kaugusele. Puhvrina eraldab looduskaitseala projekteeritavast Apuparra teest 1400001 Pillapalu–Aegviidu tee ning elektriõhuliinid 1-20 kV (keskpingeliin) ja 35-110kV (kõrgepingeliin).

6.3. Natura 2000 võrgustiku alade iseloomustus

Natura 2000 alade kirjeldused on toodud ptk.-s 3.5.4.

6.4. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 võrgustiku aladele

Apuparra tee projekteerimisel ei ole ala veerežiimi mõjutavaid töid kavandatud, seega ei mõjuta tee ehitamine Maapaju loodusala eesmärgiks olevate loodusväärtuste seisundit.

Tööde teostamisel tuleb arvestada linnurahu perioodiga, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini.

6.5. Mõju kumulatiivsus Natura 2000 alale

Ehitatav Apuparra tee jääb maaparandusehitistele Niinoni (TTP-232) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4108570010120/001) ja PILLAPALU, TTP-372 (4108570010120/002), mis on rekonstrueeritud projekti „Aegviidu maaparandusehitiste ja Rekka tee rekonstrueerimise projekt“ (OÜ Laanekraav, töö nr. 20-10) alusel (kasutusluba väljastatud 25.10.2022 nr 6.1-4/45327). Tee ehitustööd teostatakse aastatel 2024 kuni 2025. Kaeve- ja ehitustööd on perioodilised (looduskaitsealistest piirangutest tingitult) ning limiteerivaks teguriks võivad olla ka ilmastikutingimused. Ehitustööde aegne mõju algab ehitustegevuse alustamisega ja lõppeb peale tegevuse lõpetamist (ühekordne pöörduv mõju). Lühiajaline ehitustöödest tingitud koosmõju (raadamine, töomasinad, tihedam liiklus, müra, heidegaas) võib piirkonda tekkida, kuid pigem on lühiajaliselt tegevusest otseselt mõjutatud alal, kus tegevus toimub. Tegemist ei ole olulise keskkonnamõjuga, vaid ajutise tööde perioodiga seotud häiringuga, mis on lühiajaline ja peale tööde lõppu normaliseerub.

Piirkonna maakasutust arvestades (valdavalt maatulundusmaa), ei ole ette näha tegevusi, mis võivad põhjustada kumulatiivseid mõjusid. Projektala paikneb Anija valla üldplaneeringu kohaselt rohevõrgustiku alal.

Eeltoodust lähtuvalt, ei saa kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega pidada oluliseks kumulatiivseks mõjuks.

6.6. Natura 2000 eelhindangu tulemused ja järeldus

Apuparra tee ehitamine toimub alal, kus eksisteerib varasemalt rajatud kuivendusvõrk, mis on rekonstrueeritud 2021-2022 aastal ning tee ehitamine ei avalda enam täiendavat olulist mõju metsakooslustele ja elupaigatüüpidele. Ehitatav tee ja teekraavid ei paikne Natura loodusalas.

Kavandatud tegevuseks on Apuparra tee ehitamine pikkusega 2,59 km algusega 1400001 Pillapalu-Aegviidu teelt kuni kvartali AE298 eraldiseni 28, kuhu ehitatakse T-kujuline tagasipöördekoht.

KMH eelhinnangu koostaja ei pea antud projekti puhul keskkonnamõju hindamise algatamist vajalikuks järgnevalte põhjustel:

- 1) Projektiga ei kaasne eeldatavalt negatiivset mõju Natura 2000 võrgustiku alale.
- 2) Projektiga ei kavandata olulise keskkonnamõjuga tegevust, millega kaasneks keskkonnaseisundi kahjustumist, sh vee, pinnase, õhu saastatust, olulist jäätmetekke või müra taseme suurenemist.
- 3) Lähtudes projektiga hõlmatud ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest ja maakasutusest, ei põhjusta kavandatav tegevus antud asukohas olulist negatiivset keskkonnamõju. Tegevusega kaasnevad võimalikud mõjud on valdavalt ehitusaegsed ning nende ulatus piirneb peamiselt teemaaga. Samuti on avariiolekordade esinemise tõenäosus väike, juhul kui järgitakse korrektseid ehitusvõtteid.
- 4) Kavandatav tegevus ei põhjusta looduskeskkonna vastupanuvõime ega loodusvarade taastumisvõime ületamist.
- 5) Tegevusega ei kaasne olulist liikluskooormuse, müra taseme ja õhusaaste suurenemist, mistõttu ei ole oodata ülenormatiivsete tasemete esinemist.
- 6) Kavandatava tegevusega ei kaasne olulisel määral soojuse, kiirguse ega lõhna teket.

KOKKUVÕTE

Lähtudes KeHJS § 11 lõigetest 2, 4 ja 8 ning tuginedes eeltoodule on ehitusloa andja seisukohal, et planeeritav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus ning keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik.

Põllumajandus- ja Toiduamet omab Apuparra tee ehitamise projektile ehitusloa andmiseks piisavalt teavet ning kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ja Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse-eesmärki.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taimi Kirs
peaspetsialist
PTA Põhja regiooni Harju esindus

+372 5303 8977

taimi.kirs@pta.agri.ee